

Δεν σκέφτηκα ούτε στιγμή να παραιτηθώ...

ΒΑΣΟΣ ΣΙΑΡΑΗ: Το βάρος του κουρέματος άλλαξε δραματικά τη ροή των πραγμάτων στην κυπριακή οικονομία

Μετρά τα λόγια του, διότι έχει ως αρχή του να μη δημιουργεί εντάσεις. Έτσι εξηγεί τη στάση υπομονής στις επικρίσεις που δέχθηκε κατά καιρούς ο τέως υπουργός Οικονομικών Βάσος Σιαράη. Πιστός στις αρχές του εμμένει στη μη δημόσια διαβούλευση του Μνημονίου. Επισημαίνει πως το βάρος του κουρέματος ήταν αυτό που άλλαξε τη ροή των πραγμάτων προς τη μείωση των αντοχών της κυπριακής οικονομίας.

-Ο Πρόεδρος Χριστόφιας στη διάρκεια της δημοσιογραφικής διάσκεψης για την εσωτερική διακυβέρνηση είπε πως «κανένας Υπουργός χωριστά ή οι μανδράρινοι των υπουργείων δεν αποφασίζουν». Ξεκαθαρίζοντας ότι είναι αυτός που καθορίζει την οικονομική πολιτική του κράτους. Πολλοί διερωτήθηκαν γιατί δεν αντιδράσατε; Με την ερώτηση που μου υποβάλλατε, στοχεύετε να με φέρετε σε μια αντιπαράθεση με πολιτικά πρόσωπα. Ως θέμα αρχής, για σχεδόν 12 μήνες στην καρέκλα του Υπουργού Οικονομικών, ουδέποτε κατηγόρησα πολιτικό ή οποιοδήποτε άτομο. Ακόμα και σε ορισμένες περιπτώσεις που στράφηκαν συγκεκριμένα πυρά εναντίον μου προσωπικά, τελείως αβίασμα ή και λανθασμένα, δεν τα ανταπέδωσα, απλώς τα αγνόησα. Με αυτή την τακτική ως μη πολιτικό άτομο, κράτησα μια καλή σχέση με όλα τα κόμματα που βοήθησα στο τέλος να έχουμε μια κοινή προσέγγιση και σχεδόν ομόφωνη απόφαση της Βουλής σε όλα τα νομοθετήματα που είχαν σχέση με το Μνημόνιο. Υπενθυμίζω ότι ο δικός μου στόχος ήταν η επίτευξη μιας δανειακής σύμβασης και οποιαδήποτε παρέκκλιση από αυτόν τον στόχο θα είχε αρνητικά αποτελέσματα στην όλη προσπάθεια.

Τα όποια λάθη έγιναν θα πρέπει να διερευνηθούν με πρωταρχικό στόχο να μάθουμε από αυτά ώστε να μην επαναληφθούν στο μέλλον

-Παραδεχτείτε ωστόσο, ότι δεχόσασταν πολιτικές παρεμβάσεις. Ποιες ήταν αυτές συγκεκριμένα; Δεν θα τις ονόμαζα παρεμβάσεις. Αυτό το οποίο υπήρχε ήταν διαφορετικές απόψεις. Ήταν όντως δύσκολο το έργο γιατί ο Υπουργός Οικονομικών έπρεπε στο τέλος να βρει τη χρυσή τομή ώστε να διασφαλιστεί ο στόχος του Μνημονίου.

-Νιώθατε να ακοινοβατείτε μια που εσείς θέλατε να πετύχετε το Μνημόνιο και η Κυβέρνηση δεν είχε τον ίδιο στόχο; Ο καθένας είχε τον δικό του στόχο. Ο στόχος του Υπουργείου Οικονομικών ήταν η διασφάλιση ενός Μνημονίου.

-Ο στόχος του Βάσου Σιαράη; Ο στόχος του Βάσου Σιαράη ήταν ο ίδιος με αυτόν του Υπουργείου.

-Εσείς κίτσατε και άλλοι απέρριπταν τα μέτρα που ετοιμάζατε; Αν μπορούμε σε αυτό τον διάλογο θα με φέρετε σε αντιπαράθεση με πολιτικούς και αυτό δεν είναι το ζητούμενό μας. Φινόντουσαν συνεχώς πολλές προσπάθειες για να καταλήξουμε σε κάτι που να είναι όχι μόνο αποδεκτό από την Κυβέρνηση αλλά και από όλο τον πολιτικό κόσμο.

-Ήταν πιο δύσκολο να τα περάσετε εντός της Κυβέρνησης παρά από τα αντιπολιτευόμενα κόμματα; Δεν έχει σημασία αν ήταν περισσότερη εδώ παρά εκεί, σημασία είχε να βρεις τρόπο να παρακάμψεις τις δυσκολίες και να πας πιο μπροστά για το καλό του τόπου.

-Σκεφτήκατε κάποια στιγμή να παραιτηθείτε; Όχι. Για μένα το έργο μου τελείωσε στις 17 Φεβρουαρίου, την πρώτη Κυριακή των εκλογών.

-Ποια λάθη οδήγησαν την Κύπρο στη σημερινή οικονομική κρίση; Το πρώτο είναι ότι για 40 και πλέον χρόνια αφήσαμε να δημιουργηθούν διαθροακτικά προβλήματα τα οποία την κρίση στιγμή δυσκόλεσαν τη σωστή διαχείριση της οικονομίας. Το δεύτερο είναι ότι, επιπρόσθετα για δεκαετίες τη δημοσιογραφία δημοσιολογικών ελλειμμάτων, που οδήγησαν στο σημερινό δημόσιο χρέος που συσσωρευτικά ανέρχεται περίπου στα 13 δισεκατομμύρια ευρώ. Στο δημόσιο χρέος δεν συμπεριλαμβάνονται οι υποχρεώσεις των Δήμων και άλλων οργάνων όπως τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, ούτε και η τεράστια υποχρέωση του κράτους προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το τρίτο και πολύ σοβαρό είναι η υπερβολική έκθεση των κυπριακών τραπεζών στην ελληνική οικονομία και στη συνέχεια η αποδοχή του κουρέματος του ελληνικού χρέους στη σύνοδο αρχηγών κρατών

Η οικονομία είναι εθνική υπόθεση

-Πώς βρίσκετε τόσο υπομονή ως άνθρωπος; Πρέπει να μπορείς να μαθαίνεις στη ζωή σου από τους άλλους. Διαβάστε τη ζωή του Μαχάτμα Γκάντι και θα δείτε τι σημαίνει υπομονή. Κατάφερα να απελευθερώσει ολόκληρη Ινδία από τη Βρετανική Αυτοκρατορία με καθιστικές διαμαρτυρίες με υπομονή και χωρίς τη χρήση βίας, διότι ήταν ευλαβικά προσπλωμένοι στον στόχο του. Την ίδια φιλοσοφία υιοθέτησε και ο Νέλσον Μαντέλα στη Νότιο Αφρική και πέτυχε.

-Η 11μηνη εμπειρία ως πολιτικός τι σας άφησε; Με έκανε πιο πλούσιο σε γνώση για το πώς λειτουργεί το πολιτικό γίγνεσθαι. Ιδιαίτερα σημαντικές ήταν οι εμπειρίες που αποκόμισα κατά τη διάρκεια της κυπριακής προεδρίας του συμβουλίου της Ευρώπης καθώς για έξι μήνες προήδρευα του ECOFIN.

-Γιατί δεν σας κέρδισε τελικά η πολιτική; Διότι ουδέποτε ήμουν πολιτικός. Η προσέγγισή μου ήταν πάντα περισσότερο τεχνοκρατική στα όποια ζητήματα.

-Τα σημερινά προβλήματα μπορεί να τα λύσει καλύτερα ένας τεχνοκράτης ή ένας πολιτικός; Σε εποχές κρίσης η διαχείριση της οικονομίας δεν πρέπει να περιορίζεται ως προνομή ενός ή συμπλέγματος κομμάτων, θα πρέπει να είναι εθνική προσέγγιση. Το θέμα οικονομία είναι εθνικό.

-Τι θα κάνατε τώρα; Ένας Υπουργός όταν αποχωρεί από το αξίωμά του, για δύο χρόνια έχει κάποιους περιορισμούς διά νόμου και δεν μπορεί να εργοδοτηθεί και να ασχοληθεί με θέματα που χειρίστηκε κατά τη διάρκεια της υπουργικής του θητείας. Επομένως θα περιοριστώ στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών με βάση τις γνώσεις και τις εμπειρίες που αποκόμισα στα 45 και πλέον χρόνια της επαγγελματικής μου ζωής.

στις Βρυξέλλες στις 26-27 Οκτωβρίου 2011, το οποίο στοίχισε στο κράτος πάνω από 4,5 δις ευρώ.

-Πώς μπορούσαμε να τα αντιμετωπίσουμε; Τα δυο πρώτα λάθη, με τόλημ και αποφασιστικότητα θα ήταν πιθανώς διαχειρίσιμα εντός των δυνατοτήτων του κυπριακού κράτους, αν στο τέλος δεν είχαμε την υπερβολική έκθεση των κυπριακών τραπεζών στην ελληνική οικονομία και το κούρεμα των ελληνικών ομολόγων. Από τις 27 Οκτωβρίου 2011 όμως και μετά, το σκηνικό άλλαξε ριζικά. Οι οποιοσδήποτε προβλέψεις για την οικονομία της Κύπρου που υπήρξαν μέχρι τότε κατέρρευσαν και τίποτα δεν ίσχυε πλέον. Το

Δεν αντέχουμε να διαχειριστούμε τη ρευστότητα των τραπεζών

-Υπό το βάρος των κατηγοριών για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και τις προθέσεις για κούρεμα καταθέσεων, κλείνουμε με νέους όρους. Οι όροι που συζητούνται σήμερα περιτρέφονται γύρω από τη βιωσιμότητα του χρέους. Γίνεται μια προσπάθεια να βρεθούν τρόποι για να αρθεί η ανασυχία του ΔΝΤ ότι το χρέος πιθανόν να μην είναι βιώσιμο. Όσον αφορά το θέμα του κουρέματος καταθέσεων αυτό δεν συζητείται και δεν είναι προς το συμφέρον κανενός να συμβεί κάτι τέτοιο, ούτε εμάς ούτε της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

-Η συμμετοχή της Ρωσίας στο Μνημόνιο μίπας σταματά σε ένα πιθανό μελλοντικό κούρεμα; Όσον αφορά στη συμμετοχή της Ρωσικής Ομοσπονδίας, πιστεύω ότι σίγουρα θα δοθεί επιμύηση του δανείου των 2,5 δις. ευρώ, αλλά η συμμετοχή της στη δανειακή σύμβαση είναι θέμα που θα τύχει συζήτησης και διαπραγματεύσεων.

-Κάθε μήνα λέγατε ότι εξασφαλιζατε λεφτά και γλυτώναμε την στάση πληρωμών. Θεωρείτε ότι αυτό ήταν σωστό για μια Οικονομία; Για να αντιμετωπίσουμε και να καθουκάσουμε τους φόβους που κατά καιρούς παρουσιάζονταν στα ΜΜΕ ανακινώντας το πρόγραμμα των δημοσιονομικών μας προβλέψεων για τους επόμενους τρεις μήνες. Στις τελευταίες προβλέψεις που έγιναν δηλώσαμε ότι χωρίς οποιονδήποτε επιπρόσθετο δανεισμό τα δημοσιονομικά του κράτους ήταν διαχειρίσιμα μέχρι και το τέλος Μαΐου 2013. Αυτό που δεν φαίνεται ότι μπορεί να είναι διαχειρίσιμο είναι το πρόβλημα του χρηματοπιστωτικού τομέα, γι αυτό επέμεινε η σύναψη κάποιων δανειακών συμβάσεων με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας. Τολμάω να πω ότι μπορούμε ως κράτος να διαχειριστούμε τα δημοσιονομικά μας, αλλά δεν αντέχουμε να διαχειριστούμε τη ρευστότητα των τραπεζών.

-Είσατε υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων; Επειδή γίνεται πολλή συζήτηση για το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων, αξίζει να κοιτάξουμε την παράγραφο 3,7 του Μνημονίου. Μέσα σε μίμηση γραμμής κατορθώσαμε να βρούμε τη χρυσή τομή για να πάμε ένα βήμα πιο μπροστά χωρίς να παραγνωρίζονται οι ευαισθησίες ή οι υποχρεώσεις και των δύο πλευρών.

βάρους του κουρέματος ήταν αυτό που άλλαξε τη ροή των πραγμάτων και μείωσε δραματικά τις αντοχές της κυπριακής οικονομίας. Η Κύπρος χωρίς βοήθεια δεν μπορούσε πλέον να αντέξει.

-Τότε γιατί δεχτήκατε το κούρεμα; Έγινε σε μια εποχή που δεν ήμουν Υπουργός. Έτσι δεν μπορώ να γνωρίζω επακριβώς πώς εξελίχθηκαν τα πράγματα εκείνη την εποχή. Ωστόσο, θεωρώ ότι οι αρμόδιοι θα έπρεπε να γνωρίζουν το εύρος των συνεπειών πάνω στην κυπριακή οικονομία από μια τέτοια απόφαση. Πιστεύω ότι να θα έπρεπε, όπως κι έγινε, να δείξουμε αλληλεγγύη προς μια άλλη χώρα μέλος της Ευρωζώνης, αλλά θα έπρεπε ταυτόχρονα να είχαμε διαπραγματευτεί την αποδοχή του κουρέματος. Για παράδειγμα, θα μπορούσαμε να είχαμε ζητήσει τότε την κατ' ευθείαν χρηματοδότηση των Τραπεζών κι έτσι το κράτος δεν θα επιβαρυνόταν.

-Ποιος ευθύνεται τελικά γ' αυτά τα λάθη; Δεν είναι ρόλος δικός μου να αποφανθώ ποιος ευθύνεται για οποιοδήποτε από τα λάθη που έγιναν. Αυτό που εγώ μπορώ να πω, είναι ότι τα όποια λάθη έγιναν θα πρέπει να διερευνηθούν με πρωταρχικό στόχο να μάθουμε από αυτά ώστε να μην επαναληφθούν στο μέλλον.

-Για να γίνει το κούρεμα, ωστόσο, έπρεπε να δεχθούν και οι τράπεζες. Δυστυχώς οι τράπεζες δέχτηκαν το κούρεμα μετρώντας λάθος τις δυνατότητές τους. Κάτι που εκ των υστέρων αποδείχτηκε, αφού τελικά δεν ήταν σε θέση να επιμύησουν το κόστος του κουρέματος και εξ ανάγκης το κράτος αναγκάστηκε τώρα να επεμβεί αναλαμβάνοντας το κόστος της διάσωσης τους.

-Εκ των υστέρων όλοι προφήτες. Από την εμπειρία σας ως Υπουργός Οικονομικών, πώς νομίζετε ότι πρέπει να κινηθούμε τώρα ώστε να αντιμετωπίσουμε

Τα εύσημα στους πολιτικούς για την υπεύθυνη στάση που επέδειξαν

-Αληθεύει πως γίνονται οι ανθρωπιστικές επιθετικές συναντήσεις; Η διαπραγμάτευση, όταν εσύ είσαι ο αιτητής, δεν είναι εύκολη, ο ισχυρός είναι ο δανειστής και έχει το πάνω χέρι. Αυτό που σε βοηθά είναι να έχεις πολύ καθαρή τοποθέτηση, να ξέρεις ακριβώς το τι θέλεις, να είσαι πάντα ειλικρινής και να έχεις απεριόριστη υπομονή. Φυσικά όταν μπαίνεις σε διαπραγματεύσεις θα πρέπει να έχεις σεβασμό προς τους διαπραγματευτές σου, αλλά θα πρέπει να είσαι και απαιτητικός για να διαφυλάξεις τα συμφέροντα της δικής σου πλευράς. Γι' αυτό το λόγο κατά καιρούς δεν διστάσαμε να διαφωνήσουμε με την Τρόικα. Συγκεκριμένα

Δεν είχαν πρόθεση να μας παραχωρήσουν πρόγραμμα διάσωσης γιατί βρισκόμαστε σε προεκλογική περίοδο

ήταν και η προσπάθεια να πείσουμε τα πολιτικά κόμματα να στηρίξουν το Μνημόνιο και να εγκρίνουν αυτά που τους καταθέταμε μέσα σε πολύ στενή πλαίσια. Ωστόσο πρέπει εδώ να αποδώσω τα εύσημα στους πολιτικούς μας για την υπεύθυνη στάση που επέδειξαν και εύχομαι αυτή η στάση να συνεχιστεί και στο μέλλον για το καλό του τόπου.

-Στο Eurogroup νιώθατε μόνος και απομονωμένος; Στο Eurogroup υπάρχει μια φιλική ατμόσφαιρα, έστω κι αν υπάρχουν διαφορές επί των θεμάτων. Ο τρόπος που απευθύνεται ο ένας προς τον άλλο, ακόμα και στον πρόεδρο, είναι με τον μικρό του όνομα, αυτό σου διασφαλίζει μια οικειό-

τητα και μια φιλική προσέγγιση. Η ατμόσφαιρα ήταν πάντα φιλική.

-Στις τελευταίες όμως συναντήσεις διαπιστώσατε ότι άλλαξε το κλίμα; Οι εταίροι μας ήταν όντως ιδιαίτερα απαιτητικοί. Στις 21 Ιανουαρίου 2013, στη σύσκεψη του Eurogroup, υπήρξε συγκεκριμένη τοποθέτηση από μερικούς μας ότι εμείς υλοποιήσαμε όσα μας είχαν ζητηθεί. Ήταν εμφανές όμως ότι δεν είχαν πρόθεση να μας παραχωρήσουν πρόγραμμα διάσωσης γιατί βρισκόμαστε σε προεκλογική περίοδο. Η διεύθυνση που είχε γίνει τελικά σε εκείνο το Eurogroup ήταν εμείς να διαχειριστούμε τα δημοσιονομικά του κράτους και όλες τις δανειακές υποχρεώσεις και οι εταίροι μας ανέλαβαν να μας δώσουν μνημόνιο μέχρι το τέλος Μαρτίου. Εκεί έγινε και η αναφορά ότι θα πρέπει να επιληφθούμε και του θέματος του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος,

αυτά τα προβλήματα; Θεωρώ ότι στο Μνημόνιο που έχει προσυμφωνηθεί περιέχονται πολλές ρυθμίσεις που θα οδηγήσουν στις αναγκαίες διαρθρωτικές αλλαγές. Παράλληλα, έχουν ήδη υιοθετηθεί νομοθετικά μέτρα για εξάλειψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων στο μέλλον. Πολύ σημαντική νομοθεσία η οποία εγκρίθηκε ομόφωνα από τη Βουλή είναι αυτή που διασφαλίζει τη σύναξη ισοσκελισμένου προϋπολογισμού από το κράτος. Όσον αφορά τις συνέπειες από το κούρεμα του ελληνικού δημόσιου χρέους, το κράτος εκ των πραγμάτων είναι υποχρεωμένο να αναλάβει την ανακεφαλαίωση για διάσωση του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος.

-Οι τράπεζες δεν είναι άμοιρες ευθυνών. Στον τραπεζικό τομέα έγινε ένα μεγάλο φαγοπτό με θέμα την Κύπρο στο σύνολό της. Όπως έχω ήδη δηλώσει το πιο σημαντικό πρόβλημα που τελικά έστρωξε την κυπριακή οικονομία πέραν από το όντως ανήσυχος της ήταν η υπερβολική τους έκθεση στην ελληνική οικονομία. Πιο συγκεκριμένα, η τεράστια έκθεση στα ελληνικά ομόλογα ήταν αδικαιολόγητη, ήταν ένα τεράστιο λάθος που έπρεπε και θα μπορούσε να αποφευχθεί. Επίσης, η μεγάλη επέκταση των τραπεζικών εργασιών των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα, ιδιαίτερα υπό μορφή καταστημάτων ήταν άλλο ένα μεγάλο λάθος. Τεράστιο λάθος ήταν επίσης η έγκριση σημαντικών των τραπεζών Μαρφίν και Εγνατίας με τη Λαϊκή Τράπεζα. Το τελεωτικό κλίπμα λαθών ήταν η αποδοχή από κυπριακή πλευρά της μετατροπής αυτών των δυο τραπεζών από θυγατρικές της Λαϊκής σε υποκαταστήματά της. Ιδιαίτερα αν ένας αναλογιστεί ότι αυτό έγινε το 2011, όπου είχε ήδη διαφανεί ότι η έκθεση της Κύπρου στην ελληνική οικονομία βρισκόταν σε επικίνδυνα επίπεδα.

Αντιμετώπιζα τις διαφορετικές απόψεις με συμβιβαστικές λύσεις

-Ξέροντας τότε την όλη κατάσταση και σε ποια θέση βρισκόταν η κυπριακή Οικονομία, γιατί δεχθήκατε να αναλάβετε το Υπουργείο Οικονομικών; Όταν ανέλαβα το Υπουργείο Οικονομικών, τέλος Μαρτίου 2012, η Κύπρος ήταν ήδη σε βαθιά ύφεση. Ήδη η Οικονομία είχε υποστεί το κόστος του κουρέματος και μια τουλάχιστον τράπεζα, η Λαϊκή, βρισκόταν κάτω από την πίεση της ανακεφαλαίωσης, η οποία έγινε τελικά ενάμιση μήνα μετά που ανέλαβα. Η Κύπρος είχε ήδη ένα χρόνο προηγουμένως αποκλειστεί από τις διεθνείς χρηματογορές και επομένως η εξασφάλιση χρηματοδότησης για κάλυψη των αναγκών του κράτους ήταν πλέον ανέφικτη. Κάτω από αυτές τις συνθήκες ανέλαβα, διότι πίστευα ότι ήταν καθήκον μου να προσφέρω στην πατρίδα μου. Λαμβάνοντας υπόψη αυτό το τεράστιο βάρος της ανακεφαλαίωσης των τραπεζών, ήταν εμφανές ότι να μένα, σε εκείνο το στάδιο, ότι έπρεπε να υποβληθεί αίτηση στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και το ΔΝΤ για οικονομική βοήθεια. Υπενθυμίζω ότι στις 18 Μαΐου 2012 πέρασε από τη Βουλή η πρώτη στήριξη της Λαϊκής Τράπεζας με 1,8 δις. ευρώ και ακολούθως στις 25 Ιουνίου υποβάλαμε την αίτηση για οικονομική βοήθεια. Τα πράγματα είχαν ριζικά πλέον αλλάξει. Στόχος ήταν η εξασφάλιση ενός μνημονίου που θα οδηγούσε στη δανειακή σύμβαση.

-Δύσκολη απόφαση με δεδομένο το αρνητικό κλί-

μα που υπήρχε ανάμεσα στον πολιτικό κόσμο εκείνη την εποχή για ενδεχόμενη προσφυγή μας στον Μηχανισμό Στήριξης. Όσα προσκόμματα και όσες πιέσεις και να υπήρχαν κατά καιρούς κατά την περίοδο που ήμουν υπουργός, ήμουν υποχρεωμένος για το καλό του τόπου να βρισκω συμβιβαστικές λύσεις. Έπρεπε με τον καλύτερο και τον πιο ευγενικό τρόπο να παραμείνω προσληπτικός στον στόχο. Χωρίς Μνημόνιο δεν υπάρχει δανειακή σύμβαση, χωρίς δανειακή σύμβαση δεν υπάρχει οικονομία και χωρίς οικονομία δεν υπάρχει κράτος.

-Οι διαπραγματεύσεις με την Τρόικα ήταν δύσκο-

ΣΥΝΤΟΜΑ ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ

-Μίπως και από μας δεν υπήρχε η πλήρης και καλή διάθεση, διότι ακούγεται ότι ο Πρόεδρος δεν ήθελε να το υπογράψει; Ο Πρόεδρος δήλωσε ξεκάθαρα στις 22 Νοεμβρίου, καθώς και στις αρχές Δεκεμβρίου, ότι εμείς συμφωνήσαμε το Μνημόνιο και θέλαμε να το υπογράψουμε το συντομότερο.

-Τώρα θα υπογραφεί το Μνημόνιο; Είμαι αισιόδοξος ότι πολύ σύντομα θα υπογραφεί το Μνημόνιο, γιατί αυτό είναι προς το συμφέρον και της Ευρωζώνης.

λες; Ναι, υπήρξαν στιγμές που φτάσαμε σε αδιέξοδο και η συζήτηση διακόπηκε. Όμως ο αλληλοσεβασμός, η υπομονή και η επιμονή βοήθησαν τελικά να καταλήξουμε σε ένα προ-συμφωνημένο μνημόνιο. Η συμφωνία θυμάμαι χαρακτηριστικά ότι επιτεύχθηκε τηλεφωνικά κ ώρα 19:12 την Πέμπτη 22 Νοεμβρίου του 2012. Η διαδικασία για να αποτυπώσουμε σε ένα έγγραφο όλα εκείνα που είχαν συμφωνηθεί διήρκεσε μια βδομάδα. Στις 29 Νοεμβρίου είχαμε καταλήξει στο τελικό κείμενο του Μνημονίου. Ο μεγάλος όμως αγώνας ήταν αυτός που ακολούθησε μετά την επιστολοποίηση της συμφωνίας του Μνημονίου. Μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου έγινε η ετοιμασία όλων των νομοθεσιών, η ολοκλήρωση της νομοτεχνικής τους επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία, η έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο, η εξέταση από την Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής και η ψήφιση τους από την ολομέλεια της Βουλής. Μια βδομάδα αργότερα, 19 Δεκεμβρίου, ψηφίστηκε και πάλι σχεδόν ομόφωνα ο προϋπολογισμός του 2013 με μόνο δύο ενστάσεις. Η ομοφωνία των πολιτικών δυνάμεων στη συμφωνία του Μνημονίου και όλων των νομοθεσιών που ακολούθησαν ήταν το μεγαλύτερο επίτευγμα της Κύπρου. Αυτό εντυπωσίασε και εξέπληξε τους Ευρωπαίους. Από το Μνημόνιο υπολειπόταν ο τελικός αριθμός για την ανακεφαλαίωση των τραπεζών. Ωστόσο, για σκοπούς κατάρτισης του Μνημονίου συμπεριλήφθη ένα

ποσό μέχρι το 10 δις. ευρώ. Ακόμα και το θέμα του ξεπλύματος παράνομου χρήματος φροντίσαμε να συμπεριληφθεί στο Μνημόνιο και μάλιστα πέρασαν σχετικές νομοθεσίες από τη Βουλή.

-Τότε γιατί δεν υπογράφηκε το Μνημόνιο; Δυστυχώς, κάποια μέλη της Ευρωζώνης είχαν να αντιμετωπίσουν τα δικά τους εσωτερικά προβλήματα και υπήρχε μια διατακτικότητα να προχωρήσουν έγκαιρα. Από πλευράς μας είχαμε υλοποιήσει όλες τις προνοιές του Μνημονίου όπως είχαν συμφωνηθεί. Όμως σε εκκρεμότητα παρέμενε το θέμα της βιωσιμότητας του χρέους το οποίο βρισκόταν σε πλήρη εξάρτηση με το τελικό ποσό της ανακεφαλαίωσης των τραπεζών, για το οποίο μέχρι και σήμερα το ΔΝΤ διατηρεί τη δική του άποψη. Παράλληλα, πρέπει να αποκαταλείψω τώρα ότι όλο εκείνο το διάστημα το ΔΝΤ επικαλείτο ότι δεν είχε εντολή και εξουσία να συμφωνήσει μαζί μας όρους μνημονίου. Γι' αυτό παρατηρήθηκε και κάποια καθυστέρηση τότε στην κάθοδο της Τρόικας στην Κύπρο.

-Αληθεύει ότι όταν ζητούν κάτι και τους ικανοποιείς το ποσό που ζητούν με ένα άλλο τρόπο αυτόν που εισιγήθηκαν αρχικά, επανέρχονται αργότερα με πιο ακραίες απαιτήσεις; Αυτή είναι μια διαπραγματευτική πρακτική η οποία πιστεύω έντονα έχει χρησιμοποιηθεί. Εμείς υλοποιήσαμε ό, τι μας έχει ζητηθεί.

ΑΝΑΓΚΙΑ Η ΟΜΑΛΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

-Τι άλλαξε σήμερα ώστε να συμφέρει στην ΕΕ να υπογραφεί το Μνημόνιο; Η ανάγκη για ομαλότητα στην Ευρωζώνη είναι ιδιαίτερα σημαντική για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα τώρα που φαίνονται στον ορίζοντα πιθανά προβλήματα και για άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

-Το Δεκέμβριο δεν ήταν; Η ανάγκη τώρα καθίσταται επιτακτικότερη. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα επιδιώκει μια σταθερότητα στο ευρώ και έχει δηλώσει επανειλημμένα ότι το πρόβλημα της Κύπρου είναι συστημικό και κατά συνέπεια είναι προς το συμφέρον όλων να κλείσει αυτό το θέμα το συντομότερο δυνατό.